

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Το κείμενο πραγματεύεται την καθολική αξία της αρχαιοελληνικής τέχνης. Αρχικά, αυτή η τέχνη έχει πανανθρώπινες διαστάσεις, καθώς τα έργα της οδηγούν στη φιλαλληλία και φέρνουν τον άνθρωπο κοντά στο Θεό. Το αρχαίο άγαλμα υπενθυμίζει την κοινωνική ευθύνη του πολίτη και αναδεικνύει την αξία της δημοκρατικής πολιτείας. Η συγγραφέας θεωρεί ότι η αρχαία ελληνική τέχνη δηλώνει τη μετάβαση από την ανοργάνωτη ζωή στη φύση, στην οργανωμένη πόλη και στο ελεύθερο πνεύμα. Άλλωστε, οι αρχαίοι Έλληνες πρώτοι συνδύασαν τη φύση με την ομορφιά και την ενδοσκόπηση, όπως επισημαίνει. Έτσι, ξεκίνησε η προσπάθεια για γνώση και αυτογνωσία, που οδήγησε στην ανακάλυψη του τέλειου ανθρώπου. Αυτός είναι ο λόγος που η αρχαία αισθητική επιδιώκει το τέλειο και παραμένει επίκαιρη, γιατί ξεπέρασε κάθε δυσκολία, αποτέλεσε πηγή εμπνεύσης, αναζήτησης της ουσίας και ελευθερίας.

B1. Η αρχαία ελληνική τέχνη είναι αυτή που ενέπνευσε και τους υπόλοιπους πολιτισμούς, γεγονός που καθιστά την αξία της αναμφισβήτητη ακόμη και στη σύγχρονη εποχή. Τα επιτεύγματά της – είτε αυτά αφορούν τα γράμματα είτε τις εικαστικές και κινητικές τέχνες – προβάλλουν αναλλοίωτες, διαχρονικές αξίες όπως το κάλλος, το μέτρο, την ισορροπία, την αρμονία, το υψηλό· αξίες που η σημερινή κοινωνία έχει ανάγκη για να διαφύγει από την αποπνευματοποίηση στην οποία έχει εισέλθει. Επομένως, κάθε λαός μέσω της τέχνης έρχεται σε επαφή με την πολιτιστική του κληρονομιά, γνωρίζει τα ήθη- έθιμά του, πληροφορείται για το παρελθόν και την ιστορία του, βιώνει τον πολιτισμό του.

B2.α) Στην παράγραφο χρησιμοποιείται επίκληση στο συναίσθημα, όπως φαίνεται από τη μεταφορική χρήση του λόγου π.χ. «*δαμάσσε η ελληνική τέχνη το ζώο*» και το συναισθηματικά φορτισμένο λεξιλόγιο με στοιχεία υπερβολής π.χ. «*να γίνει πλάστης αθάνατου έργου, δημιουργός δηλαδή θεών*».

Παράλληλα, προς το τέλος της παραγράφου χρησιμοποιείται και επίκληση στη λογική, καθώς η συγγραφέας επιχειρηματολογεί για τους λόγους που η τέχνη θα μένει πάντα πρωτοποριακά επίκαιρη και ζωντανή (*είναι η τέχνη πυξίδα... τη δημιουργία ελευθερίας*).

B2.β)

- Το αρχαιοελληνικό αισθητικό επίτευγμα σημαδεύει την καταγωγή μιας τέχνης με πανανθρώπινο μήνυμα.
- Ιδού η αυγή του μυστηρίου που οδήγησε τον άνθρωπο να γίνει πλάστης αθάνατου έργου.
- Το αρχαίο άγαλμα καθαγιάζει και αγλαΐζει τους χώρους της πόλης.
- Έτσι όπως την ονειρεύονταν η νεογέννητη δημοκρατία.

B3.α) επίτευγμα	→	κατόρθωμα
δαμάσει	→	τιθασεύσει
μετάβαση	→	πέρασμα
πληρότητα	→	ολοκλήρωση
ουσιώδες	→	θεμελιώδες

B3.β) έλλογη	≠	άλογη
κογτά	≠	μακριά
συνοπτικό	≠	εκτενές
φυσικής	≠	τεχνητής
αιχμαλωτίζει	≠	απελευθερώσει

B4.

- ✎ «*Διαγράφει ο τεχνίτης τα πλαίσια μιας πάντα ευνομούμενης και ισορροπημένης πολιτείας*»: ενεργητική σύνταξη.

Παθητική σύνταξη: Τα πλαίσια μιας πάντα ευνομούμενης και ισορροπημένης πολιτείας διαγράφονται από τον τεχνίτη.

- ✎ «*Δάμασε η ελληνική τέχνη το ζώο πριν ανακαλύψει τον τέλειο άνθρωπο*»: ενεργητική σύνταξη.

Παθητική σύνταξη: Το ζώο δαμάσθηκε από την ελληνική τέχνη πριν ανακαλυφθεί ο τέλειος άνθρωπος.

Γ1.

α) Επισημαίνουμε το είδος του επικοινωνιακού πλαισίου της εισήγησης που προϋποθέτει προσφώνηση του ακροατηρίου (ενδεικτικά προτείνεται «αγαπητοί συνδημότες»), ύφος άμεσο και ζωντανό με τη χρήση α πληθυντικού προσώπου και αποφώνηση στο τέλος (ευχαριστώ για το χρόνο σας).

β) Ως προς τα βασικά σημεία της εισήγησης επισημαίνονται τα εξής:

- ✎ **1. Η προσφορά της τέχνης στους νέους σήμερα:**

- Η εξοικείωση με την τέχνη καλλιεργεί την κατ' αίσθηση αντίληψη των πραγμάτων και τη βιωματική – εμπειρική γνώση. Ο νέος αποκτά κατ' αυτό τον τρόπο πολυδιάστατη αντίληψη της πραγματικότητας, καλλιεργείται η φαντασία, η κρίση, ο δημιουργικός στοχασμός του, κατανοεί το παρελθόν και μπορεί να οραματιστεί το μέλλον, με αποτέλεσμα τη διεύρυνση των πνευματικών του οριζώντων μέσα από την επικοινωνία του με τον κόσμο των ιδεών που απηγούν τα καλλιτεχνικά έργα.

- Σύλληψη του ωραίου, διαμόρφωση αισθητικού κριτηρίου, ευαισθητοποίηση και πρόκληση συγκινήσεων, εκλέπτυνση του ήθους, διέγερση υψηλών συναισθημάτων, καλλιέργεια ανθρωπιστικού πνεύματος. Η εξοικείωση με την τέχνη, επομένως αποτελεί διαδικασία ηθοπλαστική.

- Κατανόηση και συνειδητοποίηση της εξέλιξης μιας κοινωνίας αλλά και διαμόρφωση αίσθησης χρέους ως προς τη διατήρηση και συνέχιση της

πολιτιστικής δημιουργίας. Μέσω της τέχνης εκφράζονται κοινές μνήμες, εμπειρίες, αγώνες, οραματισμοί των ανθρώπων και των λαών και καλλιεργείται αίσθηση συλλογικότητας στους νέους για την κατάκτηση κοινών στόχων και την παγκόσμια επικοινωνία.

- Η ενασχόληση με την τέχνη προσφέρει δυνατότητες δημιουργικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου.

2. Τρόποι συμβολής του σχολείου στην ουσιαστική επαφή των νέων με την τέχνη:

- Σχολείο ενεργητικό και ανοικτό στη ζωή και την τέχνη: αυτό πρακτικά σημαίνει ότι πρέπει να ενθαρρύνεται η δημιουργική πρωτοβουλία και αυτενέργεια των νέων αλλά και να συνδεθεί η γνώση με την κατ' αίσθηση αντίληψη.

- Μύηση στην έντεχνη δημιουργία με συζητήσεις, ανταλλαγή απόψεων, οργάνωση πρωτότυπων πολιτιστικών εκδηλώσεων – λογοτεχνικών παρουσιάσεων, θεατρικών παραστάσεων, παρακολούθηση συναυλιών, εικαστικών εκθέσεων αλλά και ανάληψη καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων από τους μαθητές – στο πλαίσιο της καθημερινής σχολικής πρακτικής και όχι μεμονωμένα και αποσπασματικά. Ενδεικτικά, προτείνεται καθιέρωση μιας «ζώνης πολιτισμού» στα σχολεία, στην οποία οι μαθητές θα έχουν τη δυνατότητα ενασχόλησης με τις διάφορες μορφές τέχνης.

- Διαμόρφωση χώρων εντός των σχολείων με τον απαραίτητο οπτικοακουστικό εξοπλισμό, που θα διευκολύνει την εξοικείωση των μαθητών με τις διάφορες μορφές τέχνης. Αναγκαίος είναι και ο διορισμός εξειδικευμένου προσωπικού, ικανού να βοηθήσει τους μαθητές να συνειδητοποιήσουν την ομορφιά της.

- Πολύ σημαντική κρίνεται και η πρόσκληση καλλιτεχνών και ανθρώπων της διανοήσης, ώστε να βοηθήσουν στην καλλιέργεια αισθητικών κριτηρίων στους νέους.

**Επιμέλεια: Αργυροπούλου Σοφία
Μπαλτσαβιά Ρεγγίνα
Φλέγκας Κώστας
Χατζηιωάννου Σοφία**